

Stilte tijdens zoen Fedde en Lars

Lourens van den Akker (Lars) en Denzel Goudmijn (Fedde) in Jonges.
Foto Ruben van Vliet

**‘Roepen jullie
wel eens: hé homo!? Steek je vinger maar op’**

Elisabeth Post

Tryater trekt deze winter langs de middelbare scholen met het stuk *Jonges*. Een verhaal over vriendschap en anders zijn. Gisteren werd de voorstelling opgevoerd voor vwo-leerlingen van het Lauwers College in Buitenpost.

Het is stil in het lokaal. Ademloos kijken 42 vwo-leerlingen van het Lauwers College in Buitenpost naar acteurs Lourens van den Akker (Lars) en Denzel Goudmijn (Fedde). Lars en Fedde wonen op het platteland en zijn goed bevriend. Maar die band blijkt niet voor altijd.

Het verhaal, geschreven door Maaïke Bergstra en geregisseerd door Wieke ten Cate, speelt zich dan weer in het verleden en dan weer in de toekomst af. De leerlingen zien hoe de jongens vriendschap sluiten en ontdekken later wat hen uiteen dreef.

In *Jonges* draait het om anders zijn. En als je anders bent of geheimen hebt, wat doe je dan? Deel je dat met vrienden en vriendinnen? Ten Cate sprak voordat ze de voorstelling ging maken met jongeren over verschillende thema's. Eén daarvan is homoseksualiteit. Over het uiten van gevoelens voor iemand van hetzelfde geslacht rust nog altijd een taboe bij jongeren op middelbare scholen. In deze tijd waarin alles bespreekbaar is? „Dat verwonderde mij ook”, zegt Ten Cate. De groepsdruk en de heersende moraal in kleine gemeenschappen werken nog altijd belemmerend.

Anders zijn vinden jongeren prima, leerde Ten Cate ook, maar daarom hoef je er nog niet over te praten. Dat kan ook anders, meent de regisseur. Want wat is het ergste wat kan gebeuren als je wel over 'anders zijn' praat met je vrienden en vriendinnen?

Ten Cate wil per sé niet het vingertje heffen, maar *Jonges* zet hopelijk wel aan tot nadenken. Over in welke omgeving je woont en of je daar blij mee bent. Over of de sociale controle in een kleine gemeenschap beklemmend is of dat het juist prettig is dat mensen alles van elkaar weten en op elkaar passen. Tijdens het nagesprek blijkt dat de meeste leerlingen tevreden zijn met waar ze wonen. Nee, een dorp is niet benauwend. Slechts één meisje zegt dat ze later in de stad wil wonen. Waarom? „Daar wonen heel andere mensen, veel diverser.” Bovendien, stedelingen zouden veel minder snel oordelen. In de stad is wel meer te beleven. In het dorp waar ze woont, zegt een andere leerlinge, gebeurt niks en zal volgens haar ook nooit veranderen, want „al de oude mensen willen het houden zoals vroeger”.

Terwijl Lars thuis problemen heeft met een aan de drank verslaafde vader, worstelt Fedde met zijn homoseksualiteit. Hij valt op jongens. „Roepen jullie wel eens: hé homo!?” wil Sjoerd Blom weten, die namens Tryater het nagesprek leidt? „Steek je vinger maar op.” Bijna alle armen gaan de lucht in. „Het floept er wel eens uit. Niet om iemand pijn te doen, maar ik snap wel dat het iemand anders kan kwetsen”, zegt een meisje. „Maar stel dat iemand nog uit de kast moet komen”, zegt Blom, „en dat niet meer duft te zeggen.” Vooraf is nadrukkelijk gezegd dat leerlingen alles kunnen zeggen tijdens het gesprek, er is geen goed of fout. Maar Blom wil ze toch wel meegeven om voortaan na te denken als ze ‘homo’ willen zeggen. „Iedereen moet het helemaal zelf weten, maar het zou al mooi zijn als er over wordt nagedacht”, vertelt hij later als de leerlingen naar de volgende les zijn.

Van den Akker en Goudmijn zijn nu op de helft van de vijftig voorstellingen die ze op de middelbare scholen in de provincie spelen. De reacties van leerlingen zijn heel verschillend. Vwo- en havoleerlingen geven vaak gewenste antwoorden, weten ze inmiddels. Tijdens de kusscène tussen Lars en Fedde bleef het deze keer stil. „Maar als we dat doen voor een vmbo-klas zie je vaak een heel andere reactie. Die scholieren reageren daar sowieso op”, zegt Van den Akker. Leerlingen zien ze dan gniffelen of afkeurend kijken.

Van den Akker en Goudmijn vinden het leuk om naar scholen te gaan, vertellen ze de scholieren. „Gelukkig kunnen we in deze periode optreden en zo het theater naar jullie toe brengen. Dit is ook heel direct, we zien alles wat jullie doen.”

Ten Cate heeft meerdere voorstellingen voor jongeren gemaakt. Ze vindt het een voor haar aantrekkelijke doelgroep om mee te werken. Jongeren willen leren en aannemen. En je kunt ze ook aan het denken zetten over verschillende thema's. „Jongeren zijn onbevangen, moeten alles in het leven nog ontdekken. Bovendien, hun reacties zijn open en eerlijk. Mooi om iets voor te maken.”
